

Circolo cattolico di lettura a Pula. **„Osservatore Triestino“** od ponедјелјка донаша вест, да je c. kr. namjestničtvu primilo na znanje ustanovljenje novoga društva u Puli pod gornjim naslovom.

Brzojavna postaja u Medulinu. Nađali smo se, da će se slavno ravnateljstvo brojava u Trstu ipak odlučiti, da u Medulinu učini brojavanu postaju, nu do danas nevidimo jošte ništa. Sada kada će doći Njeg. Veličanstvo u Pulu te će se obavili velike vježbe na moru i kopnu, bilo bi u interesu obćem, ako bi se brojavanu postaju ustanovilo. Maleni trošak za stupove, koji bi moral nositi občina, nemože biti uzrok c. kr. eraru, da to pitanje jednog ne uredi i bez prinosa obćine. Zar neprilika, koja se je dogodila izletnicima parobrodom u Medulinu nije ništa uplivala na konačno rješenje tog pitanja?

Altura. Drugi dan za Velikom Gospom (Sveticom) potukli se na cesti u Valturi Blaž Usić (konja) sa Marlinom Perić i otcem mu. Usić zadobio smrtni udarac sa kosorom preko debla i od toga je umro dne 19. t. m. u bolnici u Poli. Pokojnik bio je na jako slabom glasu radi svojih slabih djebla.

Alturci tuže se, da tamo obstoji nekakvo tojno društvo ništarija, koji zadaju poštenim ljudima sto jada. Kad se malo bolje obavistimo, vratili ćemo se opet na ovu točku.

Malo sramotno! U našem kotaru imade više naših ureda, koji se još služe talijanskim jezikom i talijanskim tiskanicama u svojem dopisivanju. To je ipak malo sramotno! Zašto se onda borimo za naš jezik?

Iz Filipane pišu nam, da je tamo dne 21. srpnja grom udario u krušku i ubio pod njom ženu Mate Diković, koja je ostavila nesretnom suprugu dvoje nejake djece.

Dne 25. srpnja uništila je u Filipskoj občini tuča žito i pšenicu, a dne 15. augusta ponovila se i potukla vino-gläde ne samo na Filipanštini već i u gornjem predjelu marčanske zemlje.

Čovjeku moraju suze na oči, kad vidi tako unesrećen narod. Cielu se godinu muči, a napokon u malo trenutku sav je ojegov rad poražen. Od česa će sad tužni taj narod živjeti?

Pazinski kotar:

Kukavice! Naknadno onomu, što smo pisali o izletu „Democratiche“, dodajemo još sliedeće, što nam javljaju iz Pazina: U predproslu nedjelju bio je izlet društva „Democratica“ u Pazin. Gospoda aristokrati „della Democratica“ u Puli, čuvši da ih nadu i hrv. djaci onaj dan saštanak u Pazinu, a „Citaonica“ zabavu, u starom Pazinu da će biti mlada misa, eto im sto jada. U toj bojazni sanjalo im se, da je načelnik naruciо u Pazin par stolica naših seljaka, koji da će sve izletnike pomlatiti. Na te vesti počele su talijanske babe krasolice u nesvest padati i jedna za drugom odkazivati svoju važnu prisutnost. Dr. Stanic počeo naše moljakati, neka bi djaci mirni bili, neka bi se uplivalo na naš narod, da bude miran, da nebude provokacije ni od jedne ni od druge strane. Naši su u istinu obećali, da se neće ni pokazati na ulici, da će miriti narod itd. Naši su bili „muž-beseda“. A kako su se poneli izletnici? Kad su se malo Pazinu ponapili, onda su stali dečati se i izazivati. Tako je jedna grupa mladih učitelja pjevala ulicom „Marameo“, te tako izazivala, a povorku vodio je, dajući zapovijed svojim štamponim, kako kažu neki činovnik poreznog ureda u Puli.

G. Stanić i drugoj gospodi javljamo, da ćemo si zapisati za drugi put po njihovo junčko djelo, a nudiožim oblastima preporučamo tog činovnika, da ga nauči pristojnosti i ponašanja!

Toliko za danas! Od samog pak možemo toliko javiti, da su talijanskim gospodjama najviše imponirali polašči, koje su na jetrinu način glodali i ona baba, koja je, stojeć na stolu, javila publici da je vino „a 32 e no a 36, come che i vol imbrojar!“ Brava „Democratica!“

Hrvatski jezik kod c. kr. porez-nog ureda u Pazinu. Dne 13. augusta t. g. došao je tom uredu seljak Pastorčić Šime pok. Mata iz Berma, da plati porez, te, predajući dvije knjižice, umolio je prijaućeg činovnika, da mu unese potvrdu hrvatskog jezika. Imalo se unesti samo dvije rieči u svaku knjižicu, i to u jednu: „Krunu jednu“, a u drugu: Kruna četvrt deset*. Ali njegovom opravdanom zahtjevu nije bilo udovoljeno, nego mu bje unešena potvrda talijanskim jezikom. Tolika suržava vlada u tom uredu proti jeziku 93% pučanstva onog poreznog kotara!

Da, ali tim uredom upravlja c. kr. visi blagajnik Rovis, koji neće da znade hrvatski jezik, i koji u občinskom zastupstvu nije glasovao za zaključnicu niti Njegovom Veličanstvu. I takvi se odnošaju još trpe.

Voloski kotar:

Mošćenice, dne 18. augusta 1902. „Hrvatska čitaonica“ u Mošćenicama priređuje u nedjelju dne 24. o. m. zabavu sa predstavom, pjevanjem, deklamacijom i plesom. Nadamo se, da će ta zabava ispasti vrlo lijepo posto se velike priprave za nju čine, a reč bi, da će naš tom prigodom posjetiti i mnogi prijatelji i znanci iz susjednih mjeseta. Prošlo sano godine imali 25. kolovoza svečano otvorenje naše čitaonice pak ćemo sada ujedno proslaviti i godišnjicu. Preporučamo svakomu da se toga dana nađe s nama, da nas upozna i da vidi naše zabave. Sada je vrlo prikladno za svakoga, pošto imademo zgodnu komunikaciju sa parobrodom. Zabava će početi u 8 sati, a pošto se posebnili poziva ne će razasijljati, to ovim pozivamo sve prijatelje, da se odazovu ovom pozivu.

„Piccolo“ osudjen radi Krstića. Iz Voloskog nam pišu: Čitatelj Nase Sloge* biti će još žive u pameti, da je bio zloglasni Krstić u izražnom zatvoru radi znanog dictatorstva u Matuljama i da je bio nakon nešto preko 20 dnevnog zatvora, kako su isti talij. listovi pisali, pomoći tršćansko-islarskih Talijana pušten na slobodu.

Dosavši iz zatvora, napao je Krstić u svojem smradnom listu nekoje naše i talijanske novine, koje su ga bile označile krivcem ili bar sukrivcem rečenog dictatorstva, te je u jednom članku, u kojem je napadao samo njemu pristojecim načinom hrvatsku stranku u Istri i u kojem je iznio nekoje izmišljene stvari kao napr. da je državno odvjetničtvu odustalo od proganjanja itd. Taj glasoviti članak reč bi da je preveo i poslao tršćanskoj novini „Čiutiću“, da cielom svetu na sav glas javi, kako je Krstić nevin kanđ i diete i da je samo krivnjom Hrvata došao u zatvor. Taj članak osvanuo je u „Piccolu“ dne 30. junija t. g., ali ga je državno odvjetničtvu zaplijenilo, postje je sadržavao, kako gori rečeno, lažljivih činjenica tičućih se iztrage.

Ta je zapljena bila kasnije i potvrđena od vitočnog suda, a odgovorni urednik „Piccola“ oblužen radi zločina u smislu čl. VII. i VIII. zakona 17. decembra 62 (priječe i tumačenje izjava obtuženika i svjedoka za vrijeme iztrage).

Dne 7. t. m. obdržavala se je radi toga pred tršćanskim zemaljskim sudom razprava proti odgovornom uredniku „Piccola“ Rocco. Državno odvjetničtvu zastupao je zamjenik g. Clarić, a obtuženika branio je odvjetnik Ricchetti. — Obtuženik nije znao drugo navedi u svoju obranu nego da je prihvatio članak, jer da isti nije bio tada još zaplijenjen u „Pravoj Našoj Slogi“.

Doista čudne nazore itaju li talijanski malogradjanii u saboru, kad mimoizaze svoje zakonite zastupnike.

Državni odvjetnik dokazao je temeljnost obtužbe i krivnje Roccu, koji da se prije no li je pretiskao onaj članak imao osvjeđenički o islostnosti Krstićevog navoda. — Zatim je sud proglašio Roccu krivim gornjeg zločina i oudio ga na 10 dana zatvora - poostrenog tim, da mora jedan dan sjediti sam u celici.

Tako je konačno i „Čiutić“ nasjeo Krstiću. Nu time stvar još nije svršena. Državno odvjetničtvu proganja sada radi istog zločina i Krstića i to kao pica onog članka. Obluženica mu je već priobčena i premađa je Krstić uložio proti njoj priču na tršćansko više zemaljsko sudiste — reč bi, da će za koji dan osvanuti na obtuženičkoj klupi u Trstu.

Trst.

Novi glasovi o odstupu tršćanskog namjestnika. Židovski „Il Piccolo“ javlja u svojem broju od dne 9. o. m. da je odstup tršćanskog namjestnika grofa Gočsa gotovo stvar. Talijani zahtijevaju njegovu demisiju, a dr. Körber im je to očekao, jer želi, da na onom važnom mjestu, koje je skopljano s tolikim narodno-političkim potezakoma, bude čovjek, koji će tamо uživati povjerenje. — Körber da je odlučio učiniti kraj starom sustavu, po kome su namjestnicima postajali umirovljeni birokrati ili aristokratski miljenici. Kod namjestivanja ima da odlučuje sposobnost i moderan duh pojedinih kandidata. Nadalje spominje „Piccolo“, da je vlada odlučila imenovati osobu, koja odgovara većini pučanstva, a ta je po pisanju „Piccola“ u Primorju i Istri naravski talijanska. Ako je vlada poslala u Dalmaciju mlada činovnika, koji da je u ministarstvu bio poznat kao revan branitelj hrvatske sa-borske većine, to da zahtjeva pravednost, da se u Trstu imenuje namjestnik, koji bi znao uvažavati postulante „većine“ — Talijana. Kao jedini mogući kandidat spominje se dr. Simonelli, dvorski savjetnik u ministarstvu unutaršnjih poslova, koji je rodom iz Dalmacije.

Bošnjak za „Lega Nazionale“. U tršćanskih listovlja čitamo, da je podarionki Bošnjak, imenom Nikola Fusić zlostvreno „Lega Nazionale“ 20 kruna kao uspomenu na njegov boravak prije 25 godina u Trstu.

Ako taj Bošnjak nije znao inače proslaviti svoju uspomenu, to bi bio pametnije utinio, da je onaj novac podio bio sasjednoj sirolinji, koje ima bez dvojbe tamo kano i kod nas.

Gorička.

Otvorena mjesta službenih poslovnika. Okružni sud u Gorići razpisuje natječaj na tri novo otvorena mjesta sudbenih poslužnika kod onoga suda. Molbe podkrijepljene potrebitim svjedočstvima valjaju poslati c. kr. okružnomu sudu u Gorići najdužje do dne 10. septembra 1902.

Razne primorske vesti.

Čudan zahtjev! Talijanski listovi priređuju zaključak, što ga je stvorilo občinsko zastupstvo u Miljahu na predlog občinskog zastupnika Andrije Marsiča iz Kopra. Taj predlog glasi:

Obzirom na to, što stoji sazov zemaljskog sabora u Kopar pokrajini velike troškove; obzirom na to, da takav sazov može prestati samo tada, ako je zemaljski sabor stvorio konačnu odluku glede svojeg sjedišta i onog zemaljskih ureda; obzirom na to, da je od obćenite koristi, da se to pitanje konačno rieši, občinsko zastupstvo u Miljahu zaključuje pozvati zemaljski sabor, da se pobrine čim prije za konačno rješenje tog pitanja, i da se pozove ostale obćine, da podupru ovaj predlog.

Nalaže se občinskomu načelniku, da prihvati bezvraćeno taj zaključak saboru, komu predsjedničtvu.

Tri Hrvata promaknuta na čas-doktora u Rimu. Ovih je dana umro Graču prof. sveučilišta dr. Leopold Schenk, glasovit radi svojih teorija i uplivu hrane na spol djeteta prva poroda.

Reformatori se žuró! Kojovodiršćanskih reformatora u biskupskom ordinariju doznaše, da dolazi novi biskup Trst dne 21. o. m. Radi toga se požari, da zadaju jedan udarac tršćanskih Slovencem — dok imadu još svu vlast biskupije u ruci. Oni premještaju naime iz župe sv. Jakova u Trstu vredna selenika i rodoljuba g. Vinku Dolenca i Kastav, a iz rojanske župe famošnjeg dućomočnika g. Škabar-a, koji je tamo vrlo obiljubljen bio od župljana i koji potiče iz susjednih Barkovlja k sv. Jakovu.

Toko eteri čiste reformatori Trst i okolicu od slovenskih svećenika, na čemu će im biti zahvalna majka Italija.

Iz zemaljskoga odbora za Istru. Zemaljski kapetan g. M. Campitelli imenovan je svojim zamjenikom u predsjedničtvu zem. odbora prisjednik g. dra. L. Clevu.

Zemaljski odbor imenovao svojim odaslanikom u zemaljski odbor z. uni-štenje filoksere žem. prisjedniku g. Agustina Tomaši; odaslanikom i podpredsjednikom zemaljskog agrarnog veća istoga prisjednika Tomaši; odaslanikom komesarom kod zemaljskog kreditnog za-voda zem. prisjedniku g. dr. I. Čler-u-sich a; odaslanikom u odboru za posu-mjeljenje zem. prisjedniku g. A. Tomasi; a njegovim zamjenikom zem. prisjedniku g. Cleu; odaslanikom u odbor za na-mjestenje nevaljalaca u prisilne radionice zem. prisjedniku g. Chersicha.

Kako je iz ovoga razvidno podijeljeno medju sobom talijanski članovi zemaljskog odbora sv. službe i časli, mimoizavane posve četvrtog prisjedniku g. dra. Dinka Trinajstića. Jedan od talijanskih prisjednika (Tomasi) obnasiće će tri časli, a ostala dvojica po dve, dočim nedaje svomu drugu — našemu prisjedniku ni jedne.

Naši „Signori“ kazati će, da je to posve u redu, da se tim nenanaša većinu pučanstva Istre nikakva nepravda. Toga će imenju valjda biti i gospoda na na-mjestničtvu u Trstu, koja podupiru rješenje i činom ovakvo postupanje istarske „Si-gniorije“.

Razne vesti.

Glavna skupština slovenske „Družbe sv. Cirila i Metoda“. Dne 12. augusta imala je slovenska družba sv. Cirila i Metoda svoju glavnu skupštinu u Ilirskoj Bistrici. Učestnikom skupštine priređen je sjajan i odusevlen doček. Skupština, koju je otvorio pročelnik državnoga gosp. Tomaž Zupan liepm govorom, trajala je puna dva sata. Družveni tajnili izvještaji skupštini o djelovanju družbe u prošloj godini. Otvoreno je 8 novih škola, te je družba uzdržava 25 škola, koje je polazio 2460 djece. Razasano je 2611 školskih i zabavnih knjiga. Tajnik je osobito povoljno rad žena, novinštva i trgovaca u korist družbe. Blagojnik je izvještio, da su dohodci iznosili K 40.191, a troškovi K 39.694 Izabran je ponovno stari odbor. U ime Tršćana dr. Rybar je ocrtao ležki položaj tršćanskih Slovenaca, njihovu herbu za slovenske škole, pa je zamolio, neka bi družba i dalje podupirala tršćanske Slovence u njihovu radu za slovenske škole. Na banketu je medju ostalima govorio g. Spintić, koji je u ime istarskih Hrvata i Slovenaca pozdravio družbu i izrazio želju, da bi Hrvati i Slovenci bili jedno u budućnosti. Učestnici su poslali pozdrav biskupu Strossmayeru.

Tri Hrvata promaknuta na čas-doktora u Rimu. Ovih je dana umro Graču prof. sveučilišta dr. Leopold Schenk, glasovit radi svojih teorija i uplivu hrane na spol djeteta prva poroda.

Umro u Graču. Ovih je dana umro Graču prof. sveučilišta dr. Leopold Schenk, glasovit radi svojih teorija i uplivu hrane na spol djeteta prva poroda.

Prešov
ovih Dal
djed u tra
i pred je
Vrgudi.
svetom mu
sta. Ovo
nevaran
dom od L
Braća
manac gos
elenika b
edenom su
doživljaj
poveo je
veli Sel
liku Seljan
da primi
Povod je t
kao savezni
nisu ni o
jario nastu
etima abis
gra glavna
na čim je
vezava, ja
meneliku t
uje Nieme
emljije:
tako da o
doznao
Austrije, a
kontijev,
laveni, Ha
uda rekla
slobodi!

Naši
zagrebački
ocijaldem
bramlio
nog njih
predsjednik
ojemu je
litio oslobo
a socijalis
rada! Pot
zajm podn
ekružne b
karne dona
to sve nje
kremu, ali
jer da mi
dalje išlo,
da se svog
ražnijih ljud
učnim se
skupiši taj
jednoga ju
tagla. Ost
dvoje nejat
nitelja, bez

Prije
Na vist, d
kuni dojdaju
latirju, zap
odbor, kak
poduzeć; u
obće što
sve na svr
vrhunarc
stvar zauz
same, ili du
moći lutriju
li se širon
uspjehu ne
da će sreć
manji žgodi
todiči ne
nosti od K
čaka; taj je
ne bi rođol
dara po K
dodaju jedna
dati će sam
da se medju
daje na bilj
čaka; taj n
ne bi pruž
isto, kao i
značiti će n
a posao, re
značnosti ovo

Prešao među trapiste. U hrvatskih ovih Dalmacije čitamo, da je prešao među trapiste č. O. Anzelmo Budzon i pred je nekoliko godina župnikovao Vrgadi. Dne 15. o. m. položio je č. Budzon svećane zavjete, kojima se do smrti posvetio mukotrpnom životu O. O. Trapske. Ovo je najstrožiji crkveni red. Ako nevarano, č. O. Budzon je naš zemljak, dom iz Lančića.

Braća Seljan kod Menelika. Nasman gosp. Mirko Seljan, guverner cara Menelika boravio je u Zagrebu, pak je jednom suradniku "Obzora" pripovjedao doživljajima u Africi. Njega i brata mu poveo je Meneliku Švajcarski inžinir Ilk veli Seljan — Ilk je predstavio Meneliku Seljane kao Ruse, jer Menelik neće da primi u svoju državu Austrijance. Povod je tomu, što Austrija i Njemačka, kao saveznici abesinske neprijatelje Italije nisu ni odgovorile Meneliku, kad im je javio nastup prijestolje „carstva nadcarstvima abisinskoga“. Menelik ima spojena sva glavna mesta sa telefonskom mrežom, na čim prispije koji državljanim trojnoj savezu, javljuju poglavice samom caru Meneliku tudićinev dolazak, a Menelik uputio Niemi ili Talijana, da ostavi njegovu emišiju: „Tvoj car ne poštuje mene, a tako da onda ja postujem tebe!“ Pošto je doznao Menelik, da su braća Seljan iz Austrije, ali su ga umiliti Švicar Ilk i Rus se potjev, da Seljani nisu Niemi, nego Hrvati, Hrvati iz Austrije. Menelik im je tako reko: „Pa zašto vas — car ne može da vam dodaš?“

Našim socijalistom do znanja. U zagrebačkim novinama čitamo, da je poznati socijaldemokratski prijatelj Franjo Komericki spomenuo socijaliste, kao što su već i mnogi njihovi drugovi. Oni ga izabrali predsjednikom okružne blagajne. No i njemu je godio lagadan život i on se je htio osloboditi rada. Ta rad je za masu, a socijalistički pravci moraju živjeti bez rada! Potrebnog novca domogao se raznim podmićivanjem. I promjenju stana, skrivačne blagajne u blizini Pećiceve ljezarne doneta mu je mastan zalogaj. Nu- o sve nije dosta bilo. Imao je doduše kremu, ali svoj zanat je objesio na klin, jer da mu „skodi“. Kad već nije nikako dalje islo, napeo je zadnju žicu. Mjesto da se svog zanata prime, izmamio je od raznih ljudi podpise na mjenice, siromašnim seljakom ostao dužan na vinu i skupit taj socijalistički prvak tako novaca, jednoga jutra nestalo ga — pojela ga magla. Oslavio je bezdušno sirotu ženu sa dvoje nejake djece, koju su sada bez hranitelja, bez oteca.

Prva hrv. dobrovorna lutrija. — Na vijest, da „Hrv. prip. druživo u Beču“ koni dođuće godine prirediti jednu veliku lutriju, zapitao je jedan družveni prijatelj odbor, kako isti misli proizvesti to veliko poduzeće; drugi opet pita, je li moguće u obice što takova proizvesti. Moguće je sve na svetu (naravski ne mislimo na vrlunarne stvari), samo kad se za jednu stvar zauzme nejekoliko rukava. Dve ruke same, ili družveni odbor sam, trođno će moći lutriju dovesti do konca, ali odazovu li se širom domovine rodoljubi, to o uspjehu nema dvojbe. Krivo se ja s hvalilo da će srećne zapadati K 5 ili K 10. Najmanji zgoditiak izaositi će K 10; a koji rodoljub nemće postati zgoditiak vrednosti od K 10, onaj može pripisati jedan darak od vrednosti K 5. Dva ovakova darci po K 5 sačinjavali će jedan zgoditiak, dobiti jedna srećka (Ls., kartela), zapisati se samio i jedna kruna. Poznato je, da se među hrvatskim narodom razprostaje na hiljadu tudićinskih i stranih srećaka; taj novac ide u ludje ruke, a zašto bi rodoljubi kupili drezveni srećaka, kad se pruža načać dobiti kod ove lutrije, isto kao i kod drugih? Glavni zgoditiak, na prijestolje; napokon u utorak 25. juna ove godine englezki se vladar podržao pogibeljnoj operaciji; koji je odgodila krunisanje. Nesretni utorak!

da isto može jedino koristiti družtu i bit na diku hrvatskom narodu u ovoj monarkiji. Najteža je stvar kod ovakovih poduzeća koncesija, a kad družvenom odboru nesto nijedna zaprieka na putu, da istu postigne. Pitaj samog sebe, rodoljube, zar ne bi bila sramota za nas sve Hrvate, kad se ne bi žrtvovali i stvar priveli do konca? Za to, ne okljevaj, već u družtu, među znanim i neznanim Hrvatima, radi i sakupljaj zgoditike za Prvi hrv. dobr. lutriju u Beču XVIII. Gertrudplatz 4*. Program ciele lutrije nemože se za sad sastaviti, prije neg družtvu primi barem nekoliko darova.

Rodoljubi, koji žele pripisati predplate na nekoliko družvenih srećaka, neka to izrično odboru jave, da isti ne bi uknjazio pripisane novce kao darove.

Uzorna ljubav supruga. U novinama čitamo o slijedećem dogodaju; koji nam pokazuje u najsjajnijoj slici pravu ljubav siromašnih supruga — ugarskih Slovaka. Njih dvoje bili su veliki siromasi, ali ljubili se kao što se u gospodskih dvorovih ljubili neznaće. On se zvao Anton Čaran, a žena mu Ana. Živjeli su u maloj podrtko potleskući i bili su sretni. Ona mu je svom dušom bila odana, i požrtvovno s odanim srcem dijelila njegovu težku sudbinu, koja je za nj imala samo pregaranje: znaj i žutje. Služio je kruh težackim poslom i onda ga podiočio s njom. Što su kroz dan zasluzili, to su u ljubavi i miru božjem podieliši. I oni se osjećaju sretni... Jednoga dana oboli Čaranu žena. Bolest je danomec bivala opasnjom. On je ždavaju. Potrosio je sve, što je pratio i zaslužio, stao prodavati i ono pratio pokupstvu, što ga nabavio, pa i posteljinu, a sam je spavao na podu, ali sve uzalud. Mještani liečnik reče mu, želi li, da mu žena ostane na životu, neka ju odvezu u Budimpeštu u bolnicu. No kako će? Nema siromala ni kola, ni novaca. Razmislijaj, je dugo, dok se jednoga dana ne odluči. Izvuci ſtoje tačke (karijolu), zamota ženu u još prestatu periu i odveze ju put Pešte. Punih 8 dana vozio ju po prahu i sparinu ljetnoj. I sretno dospije u Peštu, no u Köröspisjevoj ulici naglo zapne. Trošne tačke razpalje se i bolestnica izpade na cestu. Bledni Slovac bio izvan sebe! Šta će sada? Po cesti jure bogate kocije, pločnikom prolaze bogate gospodje siri se miris i šuši svila, ali nitko ne gleda na zemlji onesvjetenu ženu i siromala Slovaka! Koga bi od ovih zanimalo bledo, izmučeno lice Slovaka, njegove pruge, suze, tko bi se smilovalo još blijeđom polutrovom mu ženi? Sirolan Slovak osjećao je svu osamjerenost i nemoć ostavljena blednika i pokraj onesvjetene žene gorko zaplakao. Nasao se ipak netko, tko je možda već sam plakao suze, pa ih razumio, smilovalo se siromala i telefonirao po družtvu za spašavanje. Ovo je ženu odpremilo u bolnicu, njega prestalo, i dalo mu 10 K, kako to javljaju pešanske novine. I sad je siromala Slovak načela čvrsto, da će mu žena ozdraviti i da će opet zajedno raditi i živjeti. Kako je jednostavna neznaćna ova povijest siromala Slovaka, a ipak, kako se mnogo dade o njoj — razmisljati!

„Crvena Hrvatska“. Dne 27. pr. mjeseca je prvi broj „Crvene Hrvatske“ iz hrvatske liskare u Dubrovniku. Format lista je promjenjen i povećan, a gradivo mu je raznovrstno, zanimivo i birano. Mi od sreda čestitamo!

H. Utorka u životu englezkoga kralja Edvarda i u životu englezke ulogu. Rodjen je utorak dne 9. novembra 1841.; kršten utorak dne 25. januara 1842.; vjenčan je utorak dne 10. marta; a utorak dne 21. novembra 1871. napada ga tifusom groznicu; u utorak 27. februara 1872. prisustvovan je velikoj proslavi svoje regimene; utorak 22. januara 1900. stupio je na prijestolje; napokon u utorak 25. juna ove godine englezki se vladar podržao pogibeljnoj operaciji; koji je odgodila krunisanje. Nesretni utorak!

Buri nisu zadovoljni sa mirom. Nekoju Buri, koji se vraćaju iz Transvala u svoju nekadanju domovinu, vele, da čina Bura nije zadovoljna sa mirom, te da će oni, sto se izseljuju na otok Madagaskar i u zapadnu njemačku Afriku, čekati dan osvete.

Iz blažene zemlje. Ovih dana svršila je u Bologni porotna razprava proti članom zloglasnog družila „maflje“, kojemu je svrha varati, slijepiti, krasti, robiti i ubijati. Obtuženici bijahu i Palermo, grada Sicilije, ali ih stavio pred porotu u Bolognu. Glavni obtuženici bijahu Palizzolo, Fontana i Trapani. Ovi su odсудjeni na 30 godina tamnice. Ova je parnica otkrila strahote zločinučke maflje u Siciliji. Četa zločinaca dočepala se onđe služba i unosnih mjesto, pa tko joj bio na putu, odpravila bi ga jednostavno s ovoga sveta bilo bodežem, revolverom ili oružjem. Pučanstvo je živjelo u vječnom strahu pred tom strašnom bandom, koja bi uništila svakoga, ikogod joj se usudio oprijeti. Ravnatelj sicilске banke i bivši načelnik Palerma Notarbartolo bio je 1. januara 1903. umoren u željezničkom vlaku između Palerma i Trabije. Povela se iztraga, koja je trajala tri godine, ali je ostala bezuspješna. God 1897. povela se nova iztraga, koja je nakon dva godine svisili time, da su dva željeznička konduktora, Caro i Garusi, došla na obtuženiku klupu pred milanskim sudom. God 1899. u studenom, počela je razprava, na kojoj je u toku od dva mjeseca suslano 140 svjedoka. Sin umoren Notarbartola, pomorski poručnik, utvrdio je na razpravi, da je začetnik unutarstva zastupnik palermški Palizzolo, koji je na njegova oca bio kivan s toga, što je ušao u trag prevarama Palizzola na Stetu gradske blagajne, manjak iz svoga nadomjestio i zaštito sicilsku banku od daljih izrabljivanja Palizzolovih. Palizzolo je već g. 1872. kao harambiša maflje dao zarobiti Notarbartola, koga je pustio na slobodu uz otkupninu od 50.000 lira. Palizzolo orudje bio je Fontana. Sada su sliđeli odkrića, jedno užasnije od drugoga. Ravnatelj redarstva Peruzy pričobi, da je Palizzolo 1892. dao umoriti nekog Micella, koji je želio dobiti u svoje ruke neko dobro, za kojim je posegnuo i Palizzolo. Razprava proti Palizzolu i drugovima trajala je gotovo 11 mjeseci i otkrila posvema njihove strahote. Porotnici su ili proglašili krivima, pa im je sud dosudio najvišu kaznu, što u talijanski kazneni zakon poznaće, tamanec od 30 godina.

Koliko smo potrošili za duhan godine 1901? C. k. ministarstvo finančija prihvaje podatke o razprodaji duhana u Austro-Ugarskoj tečajem god. 1901. Iz tih podataka doznavamo, da se je prošle godine razprodalo duhana za 216,111.196 kruna, dočini se ga je prodalo 1900 godine samo za 213,134.471 kruna, dokle za 1.4% manje od prošle godine. Od tih 216 milijuna kruna od pada 2,111.617 kruna na izvor naseg duhana u inozemstvu od 30 godina.

Najviše se je prodalo duhana u Češkoj, gdje se ga valjda najviše i popuni t. j. za 55,768.577 kruna. Za Českem dolazi Doljnja Austrija sa 51,285.845 kruna; Galicija sa 27,214.321 kruna.

Sinotaka učenjeni u domaćim tvornicama prodalo se je i popušlo 1.207,512.000 napram 1.289,715.000 od pred prošle godine. Smotresa (igaretata) prodalo se je i popušlo 3.080,129.000 napram 2.885,252.000 od predprošle godine.

Ozajom na cjevu smotaka razprodalo se je najviše onih po 2½ novčića t. j. 535,670.586 komada; za njima dolaze „kuka“. Od smotaca razprodalo se je najviše „drama“, i to 1.406,680.900 komada a „spora“ 1.128,792.450.

Javna zahvala.

Ravnokar minuli dnevi bili so za me dnevi presenečenja. Nameraval sem obhajati svoj rođstni dan u najčujem krogu svoje družine tako tiho, kakor prejšnja leta.

Izmenad pa je prepričala ta namen časnikarska velesila.

Vender mi je bilo u neprijetnosti presenečenja veliko zadošćenje u tem, da se je splošno pohvalno omenjalo moje delovanje.

Došlo mi je toliko pozdravov, da mi ni moguće zahvaliti se vsakemu posebez.

Izrekam torej javno najsrećnije zahvalo vsem, ki so se me spominiali.

Pedgrad, 14. avgusta 1902.

Slavoj Jenko.

Politički pregled.

U Puli, dne 20. avgusta 1902.

Austro-Ugarska.

Dalmatinski namjesnik barun Handel bio je imenovan od Njeg. Veličanstva tajnog savjetnikom.

Bečki listovi razpravljaju o posljednjem zasjedanju dalmatinskoga sabora izlječeć osobito dva važna pitanja, koja zanimaju najviše hrvatske stranke. Ta jesu: pitanje o uređenju jezika u Dalmaciji i ob ujedinjenju svih zemalja, u kojih staju Hrvati u okviru habsburške monarhije. Nespodoba, da je u Dalmaciji uređovani jezik talijanski, mora se za uviek ukloniti, pi bilo pod koju mu dragu cijenu. Novizabrani zastupnici lovit će se uzbrano za ovo narodno pravo. Sto se tih ujedinjenja, to je u adresi saborske većine iztaknuto, da se ima na to pravo, na temelju našega historičkoga državnoga prava, da budemo pod habsburškim žezlon sastolna hrvatska država.

Srbija.

Iz Biograda pišu, da su konačno doznali i niži razred pučaustva za uvjetne pod kojimi bijase sklopljen posljednji zajam. Ti uvjeti da nemogu biti lošiji. Narodu se je reklo, da se sklapa zajam od 60 milijuna dinara, a u istinu dobiva Srbija samo 15 milijuna, pa i to na papiru. Onih 15 milijuna daje bankovna skupina iz svoje blagajne, ali ona pridržaje za troškove provizije pet milijuna. Srbija daje za to zalog i preuzimanje obveza od svih 60 milijuna, dokle silnu protuuslugu za onih 15 milijuna, od kojih 9 milijuna. Kada se odbiju troškovi za viseti državni dug, kada se izplate začestale plaće činovnikom i umirovljenicima, ostali će vlasti da dva milijuna, a to je kaplja vode na vruci kamen. Čim je narod za ovo doznao, planuo je proti svojim zastupnicima, naročito proti radikalima, koji su se zdrožili sa naprednjaci, te glasovali za taj zajam. Sedam radikalnih zastupnika iz užičkog okružja neusuduju se k svojim kućam, jer se boje naroda, te prodavaju svoja imanja, pa će se preseći u Biograd.

Bugarska.

Dne 15. o. m. navršilo je 15 godina od kada je bugarski knez Ferdinand u Trnovi položio prisegu na bugarski ustav. Tim povodom raznajuju knezu prijazni listovi vesti o zaslugah, koje si je on stekao za Bugarsku.

Rusija.

Odbor za prvu sveslavensku izložbu u Petrogradu povjerio je svomu članu mlađom književniku Vasiliju Nikolajeviću Korabljevu zadaču, da se uputi u sva kulturna i gospodarska središta slavenske izvrsnosti u Rusiji, pak da razvidi na koje slavenske organizacije može petrogradski izložbeni odbor pouzdano računati. Taj pouzdanik bio je najprije u Poznanju, pak u Krakovu, Lavovu, u Solji, Biogradu i u Zagrebu, gdje je posjetio predstojnika

